

Het Requiem is Fauré's bekendste lange werk.

De reden waarom Fauré het werk heeft gecomponeerd is niet bekend.

Het is in losse delen gecomponeerd en heeft misschien als aanleiding de dood van zijn vader in 1885 en de dood zijn moeder, die twee jaar later op oudejaarsavond 1887 overleed.

Gabriel Fauré schreef dus een requiem, hoewel hij zij niet in God te geloven.

Maar hij zij; toen ik het 'In Paradisum' schreef was ik wel gelovig.

Ik ben geraakt aan de poort van het Paradijs.

Wat wil de muziek zeggen; het is een stuk met kracht en eenvoud.

Het is geen traditioneel requiem, maar heeft een relatieve kalmte en wordt het ook wel het 'wiegenlied van de dood' genoemd.

Het straalt goedheid, vredigheid en lieflijkheid uit.

Fauré was wat je noemt een heiden. Hij had een groot wantrouwen tegen de kerkelijke hiërarchie. Het schijnt dat hij problemen had met het bestuur van de La Madeleine * omdat de bestuursleden zijn muziek niet te religieus vonden. Hij ergerde zich aan dezelfde platgetreden paden bij het begeleiden van dodenmissen als kerkorganist.

Hij wilde iets volledig anders. En het werd iets anders, geen dramatische uithalen, zoals in het 'Dies Irae' van Mozart, Berlioz en Verdi. Fauré had niets met het middeleeuwse fenomeen van de dag des oordeels en de hel en verdoemenis die daar bij hoort.

'Mijn Requiem is zachtmoedig van temperament, zoals ik zelf', liet hij weten.

'Het is hoe ik het einde zie – een bevrijding, een streven naar geluk in de hemel, niet een pijnlijke ervaring' zij Fauré

Hij schrijft als eerste in 1877 het Libera Me als losstaand werk.

Later componeert hij de eerste versie van het Requiem, welke bestaat uit vijf delen (Introïtus en Kyrie, Sanctus, Agnus Dei en In Paradisum)

Dit noemt hij 'Un Petit Requiem', (dus zonder Libera Me).

De eerste versie werd op 16 jan. 1888 in de 'La Madeleine' te Parijs uitgevoerd. Het stuk werd opgedragen ter nagedachtenis aan de architect Joseph la Soufaché.

Fauré dirigeerd de uitvoering zelf.

In 1889 werd het Hostias toegevoegd aan het Offertorium en een jaar later werd het Libera Me toegevoegd aan het Requiem.

Deze tweede versie, voor kamerorkest, ging op 21 jan 1893 in première, ook in de Madeleine met Fauré als dirigent.

Tussen 1899 en 1900 werd het Requiem bewerkt voor compleet orkest. Het is niet duidelijk of deze bewerking door Fauré zelf, of door een van zijn leerlingen is gemaakt.

Deze derde versie ging op 6 april 1900 in première, waarbij Eugène Ysaÿe dirigeerde.

De derde versie was de meest bekende versie van het Requiem, totdat Fauré's originele manuscript voor kamerorkest werd ontdekt door John Rutter in de Bibliothèque nationale de France te Parijs in de jaren 80.

De tekst van het Requiem is in het Latijn, behalve het Kyrie dat in het Oudgrieks is. De muziek blijft dicht bij de tekst en het Latijn heeft een Franse klankkleur wat toen heel gebruikelijk was.

In de keuze van de teksten voor zijn mis is hij kritisch en selectief. De hardste woorden liet hij weg. Het is een vreugdevolle bevrijding.

Het geheel is opgebouwd rond het bekende Pie Jesu.

Wat dit Requiem zo anders maakt is dat van de Sequentia (Dies Irae) alleen het laatste stukje overbleef. Het Pie Jesu komt op de plaats van het Benedictus terecht.

Het heeft een vredig en berustend karakter, vooral omdat het vaak opstandige Dies Irae is weggelaten.

Alles wat ik kon opbrengen op religieus gebied heb ik in dit Requiem gestopt.

Het is een verstild werk.

In 1924 werd het Requiem op Fauré's eigen begrafenis gespeeld.

Fauré schrijft zelf als reden voor zijn mis aan componist / dirigent Maurice Emmanuel die om een toelichting had gevraagd

Geachte Heer en vriend,

Mijn requiem is zomaar gecomponeerd ,,,,,,,, voor de grap als ik dat zo mag uitdrukken.

Het werd voor het eerst uitgevoerd in de La Madeleine voor de begrafenis van een of andere parochiaan rond 1890. Meer kan ik U niet vertellen,

Hoogachtend, Gabriel Fauré

De uitvoering van het Requiem is divers;

Groot koor met orkest en solisten (sopraan en bariton),

Of kamerkoor met piano begeleiding, of kamerkoor met orgelbegeleiding en solisten.

*De La Madeleine is een van de bekendste kerken in Parijs en toegewijd aan Maria Magdalena. De kerk doet meer denken aan een Romeinse tempel, dan aan een christelijk bedehuis.

Herman , sept. 2009 voor Toonkunst Alkmaar

